Yazan redaktor
13.11.13 07:59 - axırıncı dəyişikliklər 20.11.13 07:33

İlahi iradənin bənzərsiz əsəri olan insan övladı yaranış və qulluq həqiqətlərinin idrakı və onları həyata keçirən, yolunda addımlayan bir yolçuya bənzəyir. Maddi və mənəvi bütövlüyünü ilahi iradənin qanunları ahənginə uyğunlaşdıraraq izlənilən yolun səadət yolu olacağı şübhəsizdir. Lakin yalnız dünya həyatını əsasa alaraq cəhalət və rəzalət girdabında sürülən həyatda əbədi uğursuzluğa zəmin yaradan bir yanlışlıqdır.

İnsanlar bu yanlışlıqdan qorunmaq üçün sonsuz rəhmət sahibi olan uca Rəbbimiz, elçiləri vasitəsilə onları maarifləndirərək əbədi qurtuluş sərmayəsi olacaq itaət, ibadət, əməli-saleh işlər, sədəqə, infaq və. s. bu kimi əməlləri çoxaltmağa təşviq etməsi son nəticədə, ilahi hüzurda İnsana verilən dəyərin nə qədər uca olduğunu göstərir. Bu əməllərin əbədi axirət həyatının ilk məkanı olan qəbir evində, insana bəxş edəcəyi rahatlıq isə ölçüyə gəlməz dərəcədə diqqətə layiqdir. Əbu Hüreyrə Rəsulullahın bu həqiqətini bu cür açıqladığı rəvayət olunur:

“*Canım əlində olana and olsun ki, meyit (basdırıldıqdan sonra) çıxıb gəldiyiniz zaman ayaq səslərinizi mütləq eşidir. Əgər mömindirsə, namaz onun baş tərəfində, zəkat sağında, oruc solunda, xeyirxahlıqları, insanlara etdiyi yaxşılıqları isə ayaq tərəfində dayanır. Ona baş tərəfindən girmək istədikdə namaz-mən tərəfdən giriş yoxdur – deyir. Sağ tərəfimdən girmək istədikdə zəkatı -mən tərəfimdən giriş yoxdur –deyir. Sol tərəfindən girmək istədikdə oruc-mən tərəfimdən giriş yoxdur -deyir. Ayaq tərəfindən ona daxil olmaq istədik də isə xeyirxah əməllər i mən tərəfdən giriş yoxdur – deyir.*”

Bu zaman ona otur deyə əmr olunur və o, da oturur. Sonra ondan soruşurlar:

-Sizə göndərilən bu kişi haqqında sözün nədir?

-Şəhadət verirəm ki, o, Allahın elçisidir. Biz Rəbbimizin yanından dəlillər gətirdi. Biz də onu təsdiqlədik və onun ardıcılı olduq.

-Düz dedin. Bu halınla həyata gəldin, bu halınla öldün, inşallah bu halınla da diriləcəksən!

Sonra qəbir gözü görəcək uzunluqda genişləndirilir. Bu da Allah-Təalanın: **"Allah iman gtirnlri dünyada da, axirtd d möhkm bir sözl (klmeyi-şhadtl) sabitqdm edr. Allah zalımları (haqq yoldan) sapdırar. Allah istdiyini edr!"**
demişdir
(
İbrahim /27).

Sonra onun üçün chnnm doğru bir qapı açılması mir olunur, qapı açılır v ona deyilir:

- Bu Allaha üsyan edcyin tqdird snin üçün hazırlanmış yer idi. Bu vziyytd onun sevincinin hdd-hüdudu olmur. Sonra onun üçün cnnt doğru bir qapı açılması mir olunur, qapı açılır v ona deyilir:

- Bura snin yerindi. Gör Allah snin üçün n hazırlamışdır. Sonra onun ruhu ağaca bağlanmış quşun nfsin çevrilir.

Kafirlr glinc ona n baş trfdn, n d ayaq trfindn yaxınlaşdıqda heç bir mane olmur. Qorxu v vahim içind oturur v ondan soruşurlar:

-Siz göndriln kişi haqqın da sözün ndir, n kimi şahadt ver bilrsn? Bu zaman onun adını tapıb dey bilmir. Ona, Allahın elçisi Muhammd (s..s) dey xatırlatdıqdan sonra bel cavab verir:

-İnsanların onun barsind müyyn sözlr söyldiyini eşitdim, mn d onlar dediyini tkrarladım.

–Düz dedin. Bu halınla hyata gldin, bu halınla da öldün bu halınla da inşallah dirilcksn!

Sonra qəbri qabırğaları sınana qədər darısqallaşdırılır. Bu da Allah Təalanın: **“Hər kəs Mənim öyüd-nəsihətimdən (Qurandan) üz döndərsə, güzəranı daralar (yaxud qəbir evində şiddətli əzaba düçar olar) və Biz qiyamət günü onu məhşərə kor olaraq gətirərik!” (** Taha, 124) –demişdir.
Sonra onun üçün cənnətə doğru bir qapı açılması əmir olunar, qapı açılar və ona deyilər:

- Bu Allah itaət edəcəyin təqdirdə sənin üçün hazırlanmış yer idi. Həsrət və fəlakətinə hədd-hüdudu olmur. Sonra onun üçünə cəhənnəmə doğru bir qapı açılması əmir olunur, qapı açılır və ona deyilir: Bura sənin yerindi, gör Allahə sənin üçün nə hazırlamışdır. Bu vəziyyətə düçar olanın həsrət və fəlakətini düşünmək belə insan övladına inanılmaz bir ağırlıq gətirir (Muhammәd bin Hibban).

İlahi rəhmətin aləmləri bürüyən şəffaf damlaları, şeh dənələri kimi onlara həssas olan qəlbləri daima bürümüş və bürüməkdə də davam etməkdədi. Rəbbimizin İslam ümmətinə bəxş etdiyi könül ərlərinin, insanlığın əbədi xilası naminə söylədikləri kəlamların mayası bu rəhmətin damlalarında yuyulduğundan, bəsləndiklərindən qəliblərə təsir baxımından qiyamətədək öz diriliyini saxlayacaq bütövlükdədir. Söylədiklərmizin canlı timsalı olan böyük İslam alimi İmam Cəfəri Sadiqin bu açıqlaması həqiqətən də insanı dərindən düşünməyə dəvət edir.

“Ey adəm oğlu, öz qədir və qiymətini Allahın bildirdiyi şəkildə bil ki, Allah sənin qiymətinin cənnətdən aşağı bir şey olmasına razı deyildir. Diqqət etmək lazımdır ki, satın alan Allah, satın alınan qul, qiyamətdə cənnətdədir. Cənnət tələbində nəfsini fəda edənə cənnət vardır. Bu cihada cihadı-əsgər deyilir. Qəlbini və ruhunu Allaha tələb edərək fəda edən isə cənnətin sahibinə qovuşur. Buna nail olmaq üçün çalışmağa cihadi-əkbər (yəni böyük cihad) deyilir. Əxlaqı pisdən yaxşıya doğru tərəqqi etdirmək və qəlbi təmizləmək zahiri düşmənlərlə savaşmaqdan daha çətindir”.

“**Allah möminlərdən canlarını və mallarını cənnət qarşılığında satın aldı**” (Tövbə/111) ayəsinin təfsirində belə buyrulur:

Şeytan Allah-Təalaya bu ayələ bağlı bunları söyləyir:

-Şəriətdə əgər müştəri ayıblı bir mal alarsa, onları qaytarması lazımdır. Sən onların nəfslərini və mallarını satın aldın, onların nəfsləri də, malları da ayıblı şeylərdi. Onları o halı ilə mənə təhkim et. Allah şeytana belə cavab verir:

-Sən mənim şəriətimi bilməzsən, ədalətimi anlamazsan, fərzimi də təqdir edə bilməzsən.

Şeytan bu şəkildə çarəsiz vəziyyətdə uzaqlaşdırılır.

Bu mənaların insana verəcəyi dərs necə də möhtəşəmdir. Qulunun bütün ayıblarına qüsurlarına rəzalətinə insafsızlığına və sadalanması çox vaxt aparacaq qədər çatışmamazlıqlarına rəğmən seçən, onu təmizləyən, onu əziz edən, qəbir evini cənnət bağçası edən, əbədi yaşayış məkanını cənnət edən ən əsası qulunu mübarək camalının nuruna bürüyən Rəbbimizə şükürlər və həmd-sənalar olsun...İlahi iradənin bənzərsiz əsəri olan insan övladı yaranış və qulluq həqiqətlərinin idrakı və onları həyata keçirən, yolunda addımlayan bir yolçuya bənzəyir. Maddi və mənəvi bütövlüyünü ilahi iradənin qanunları ahənginə uyğunlaşdıraraq izlənilən yolun səadət yolu olacağı şübhəsizdir. Lakin yalnız dünya həyatını əsasa alaraq cəhalət və rəzalət girdabında sürülən həyatda əbədi uğursuzluğa zəmin yaradan bir yanlışlıqdır. İnsanlar bu yanlışlıqdan qorunmaq üçün sonsuz rəhmət sahibi olan uca Rəbbimiz, elçiləri vasitəsilə onları maarifləndirərək əbədi qurtuluş sərmayəsi olacaq itaət, ibadət, əməli-saleh işlər, sədəqə, infaq və. s. bu kimi əməlləri çoxaltmağa təşviq etməsi son nəticədə, ilahi hüzurda İnsana verilən dəyərin nə qədər uca olduğunu göstərir. Bu əməllərin əbədi axirət həyatının ilk məkanı olan qəbir evində, insana bəxş edəcəyi rahatlıq isə ölçüyə gəlməz dərəcədə diqqətə layiqdir. Əbu Hüreyrə Rəsulullahın bu həqiqətini bu cür açıqladığı rəvayət olunur:

“*Canım lind olana and olsun ki, meyit (basdırıldıqdan sonra) çıxıb gldiyiniz zaman ayaq sslrinizi mütlq eşidir. gr mömindirs, namaz onun baş trfind, zkat sağında, oruc solunda, xeyirxahlıqları, insanlara etdiyi yaxşılıqları is ayaq trfind dayanır. Ona baş trfindn girmk istdikd namaz-mn trfdn giriş yoxdur – deyir. Sağ trfimdn girmk istdikd zkatı -mn trfimdn giriş yoxdur –deyir. Sol trfindn girmk istdikd oruc-mn trfimdn giriş yoxdur -deyir. Ayaq trfindn ona daxil olmaq istdik d is xeyirxah mllri mn trfdn giriş yoxdur – deyir.*

Bu zaman ona otur dey mr olunur v o, da oturur. Sonra ondan soruşurlar:

 -Siz göndriln bu kişi haqqında sözün ndir?

-Şhadt verirm ki, o, Allahın elçisidir. Biz Rbbimizin yanından dlillr gtirdi. Biz d onu tsdiqldik v onun ardıcılı olduq.

 -Düz dedin. Bu halınla hyata gldin, bu halınla öldün, inşallah bu halınla da dirildilcksn!

Sonra qəbir gözü görəcək uzunluqda genişləndirilir. Bu da Allah-Təalanın: **"Allah iman gtirnlri dünyada da, axirtd d möhkm bir sözl (klmeyi-şhadtl) sabitqdm edr. Allah zalımları (haqq yoldan) sapdırar. Allah istdiyini edr!"**
demişdir
(
İbrahim /27).
Sonra onun üçün chnnm doğru bir qapı açılması mir olunur, qapı açılır v ona deyilir:

- Bu Allaha üsyan edcyin tqdird snin üçün hazırlanmış yer idi. Bu vziyytd onun sevincinin hdd-hüdudu olmur. Sonra onun üçün cnnt doğru bir qapı açılması mir olunur, qapı açılır v ona deyilir:

 - Bura snin yerindi. Gör Allah snin üçün n hazırlamışdır. Sonra onun ruhu ağaca bağlanmış quşun nfsin çevrilir.

Kafirlr glinc ona n baş trfdn, n d ayaq trfindn yaxınlaşdıqda heç bir mane olmur. Qorxu v vahim içind oturur v ondan soruşurlar:

-Siz göndriln kişi haqqın da sözün ndir, n kimi şahadt ver bilrsn? Bu zaman onun adını tapıb dey bilmir. Ona, Allahın elçisi Muhammd (s..s) dey xatırlatdıqdan sonra bel cavab verir:

- *-İnsanların onun barəsində müəyyən sözlər söylədiyini eşitdim, mən də onlar dediyini təkrarladım.*

- *–Düz dedin. Bu halınla həyata gəldin, bu halınla da öldün bu halınla da inşallah diriləcəksən!*

Sonra qəbri qabırğaları sınana qədər darısqallaşdırılır. Bu da Allah Təalanın:“**Hər kəs Mənim öyüd-nəsihətimdən (Qurandan) üz döndərsə, güzəranı daralar (yaxud qəbir evində şiddətli əzaba düçar olar) və Biz qiyamət günü onu məhşərə kor olaraq gətirərik!**” (Taha, 124) –demişdir.
Sonra onun üçün cənnətə doğru bir qapı açılması əmir olunar, qapı açılar və ona deyilər:

- Bu Allah itaət edəcəyin təqdirdə sənin üçün hazırlanmış yer idi. Həsrət və fəlakətinə hədd-hüdudu olmur. Sonra onun üçünə cəhənnəmə doğru bir qapı açılması əmir olunur, qapı açılır və ona deyilir: Bura sənin yerindi, gör Allahə sənin üçün nə hazırlamışdır. Bu vəziyyətə düçar olanın həsrət və fəlakətini düşünmək belə insan övladına inanılmaz bir ağırlıq gətirir (Muhamməd bin Hibban).

İlahi rəhmətin aləmləri bürüyən şəffaf damlaları, şeh dənələri kimi onlara həssas olan qəlbləri daima bürümüş və bürüməkdə də davam etməkdədi. Rəbbimizin İslam ümmətinə bəxş etdiyi könül ərlərinin, insanlığın əbədi xilası naminə söylədikləri kəlamların mayası bu rəhmətin damlalarında yuyulduğundan, bəsləndiklərindən qəliblərə təsir baxımından qiyamətədək öz diriliyini saxlayacaq bütövlükdədir. Söylədiklərmizin canlı timsalı olan böyük İslam alimi İmam Cəfəri Sadiqin bu açıqlaması həqiqətən də insanı dərindən düşünməyə dəvət edir.

“Ey adəm oğlu, öz qədir və qiymətini Allahın bildirdiyi şəkildə bil ki, Allah sənin qiymətinin cənnətdən aşağı bir şey olmasına razı deyildir. Diqqət etmək lazımdır ki, satın alan Allah, satın alınan qul, qiyamətdə cənnətdədir. Cənnət tələbində nəfsini fəda edənə cənnət vardır. Bu cihada cihadı-əsgər deyilir. Qəlbini və ruhunu Allaha tələb edərək fəda edən isə cənnətin sahibinə qovuşur. Buna nail olmaq üçün çalışmağa cihadi-əkbər (yəni böyük cihad) deyilir. Əxlaqı pisdən yaxşıya doğru tərəqqi etdirmək və qəlbi təmizləmək zahiri düşmənlərlə savaşmaqdan daha çətindir”.

“**Allah möminlərdən canlarını və mallarını cənnət qarşılığında satın aldı**” (Tövbə/111)

ayəsinin təfsirində belə buyrulur:

Şeytan Allah-Təalaya bu ayələ bağlı bunları söyləyir:

-Şəriətdə əgər müştəri ayıblı bir mal alarsa, onları qaytarması lazımdır. Sən onların nəfslərini və mallarını satın aldın, onların nəfsləri də, malları da ayıblı şeylərdi. Onları o halı ilə mənə təhkim et. Allah şeytana belə cavab verir:

-Sən mənim şəriətimi bilməzsən, ədalətimi anlamazsan, fərzimi də təqdir edə bilməzsən.

Şeytan bu şəkildə çarəsiz vəziyyətdə uzaqlaşdırılır.

Bu mənaların insana verəcəyi dərs necə də möhtəşəmdir. Qulunun bütün ayıblarına qüsurlarına rəzalətinə insafsızlığına və sadalanması çox vaxt aparacaq qədər çatışmamazlıqlarına rəğmən seçən, onu təmizləyən, onu əziz edən, qəbir evini cənnət bağçası edən, əbədi yaşayış məkanını cənnət edən ən əsası qulunu mübarək camalının nuruna bürüyən Rəbbimizə şükürlər və həmd-sənalar olsun...